

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ  
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра романского языкознания**

**ЛАБКОВИЧ Оксана Юрьевна**

**РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ЭМОЦИЙ В АУДИОДЕСКРИПЦИИ И В  
СУБТИТРАХ SDH К ХУДОЖЕСТВЕННЫМ КИНОФИЛЬМАМ НА  
МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО И ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКОВ**

Аннотация к магистерской диссертации  
Специальность 1-21 80 11 Языкознание

Научный руководитель:  
Савко Марина Владимировна,  
кандидат филологических наук,  
доцент

Минск, 2023

## ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Магистерская работа: 68 страниц, 60 источников, 4 приложения.

**Ключевые слова:** аудиовизуальный перевод, инклюзия, аудиодескрипция, субтитры SDH, межсемиотический перевод, эмотиология, репрезентация эмоций, рецепция, стандарт, кинотекст.

**Объект исследования:** аудиодескрипция (АД) и субтитры SDH (т.е. субтитры для глухих и слабослышащих) к художественным кинофильмам на материале французского и русского языков.

**Цель исследования:** выявление доминантных средств репрезентации эмоций в АД и в субтитрах SDH на материале неблизкородственных языков (французского и русского).

**Методы исследования:** количественный, метод контекстуального анализа и сопоставительный метод.

**Полученные результаты и их новизна:** установлены основные стратегии репрезентации эмоций в текстах АД и субтитров SDH на русском и французском языках: для русской и французской АД доминирующей стратегией является *описание внешних проявлений эмоции* (88 % фр. и 70% рус.). В русской АД часто используются стратегии *номинация эмоций* (8 % в рус., и 1% фр. ) и *субъективный комментарий* (5 % рус. и 1 % фр.). Стил ь АД на французском языке можно определять как объективный, а на русском – как интерпретативный. В субтитрах SDH доминирующей стратегией репрезентации эмоций является *описание звуковых проявлений* (89% фр. и 90 % рус.), оставшийся незначительный сегмент стратегий представляют *характеристика проявления* (6 % фр. и рус.) и *номинация* (3% рус. и 2% фр.). *Субъективный комментарий* представлен только в русском языке (1%), *указание на причину* – во французском (3%). В русских субтитрах SDH фоновая музыка, которая является важным средством трансляции эмоций, часто опускается (71%). Основные стратегии их вербализации: *указание на звучащий инструмент* (23% фр. и 8% рус.), *название композиции* (17% фр. и 3% рус.), *указание на эмоцию* (21% фр. и 8% рус.), *обозначение жанра* (39% фр. и 10% рус.).

**Практическая значимость исследования и область применения:** полученные результаты найдут свое применение в области инклюзивного перевода, а именно, в создании стандартов АД и SDH, которые будут отвечать потребностям целевой аудитории и объединят теорию с практикой.

## АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Магістарская праца: 68 старонак, 60 крыніц, 4 дадаткі.

**Ключавыя словы:** аўдыёвізуальны пераклад, інклюзія, аўдыёдэскрыпцыя, субтытры SDH, міжсяміятычны пераклад, эмацыялогія, рэпрэзентацыя эмоцый, рэцэпцыя, стандарт, кінатэкст.

**Аб’ект даследавання:** аўдыёдэскрыпцыя (АД) і субтытры SDH (г.зн. субтытры для глух і людзей з слабым слыхам) да мастацкіх кінафільмаў на матэрыяле французскай і рускай моў.

**Мэта даследавання:** выяўленне дамінантных сродкаў рэпрэзентацыі эмоцый у АД і ў субтытрах SDH на матэрыяле не блізкародных моў (французскай і рускай).

**Метады даследавання:** колькасны, метады кантэкстуальнага аналізу і супастаўляльны метады.

**Атрыманыя вынікі і іх навізна:** устаноўлены асноўныя стратэгіі рэпрэзентацыі эмоцый у тэкстах АД і субтытраў SDH на рускай і французскай мовах: для рускай і французскай АД дамінуючай стратэгіяй з’яўляецца *апісанне знешніх праяў эмоцыі* (88% фр. і 70 % рус.). У рускай АД часта выкарыстоўваюцца стратэгіі *намінацыя эмоцый* (8% рус. і 1 % фр.) і *суб’ектыўны каментарый* (5% рус. і 1% фр.). Стыль АД на французскай мове можна вызначыць як аб’ектыўны, на рускай – як інтэрпрэтатыўны. У субтытрах SDH дамінуючай стратэгіяй рэпрэзентацыі эмоцый з’яўляецца *апісанне гукавых праяў* (89% фр. і 90% рус.), астатні невялікі сегмент стратэгіі складаюць *характарыстыка праявы* (6% фр. і рус.) і *намінацыя эмоцыі* (2% фр. і 3% рус.). *Суб’ектыўны каментарый* прадстаўлены толькі ў рускай мове (1%), *указанне на прычыну* – у французскай (3%). У рускіх субтытрах SDH фонавая музыка, якая з’яўляецца важным сродкам трансляцыі эмоцый, часта апускаецца (71%). Асноўныя стратэгіі іх вербалізацыі: *указанне на тое, які гучыць інструмент* (23% фр. і 8% рус.), *назва кампазіцыі* (17% фр. і 3% рус.), *указанне на эмоцыю* (21% фр. і 8% рус.), *абазначэнне жанру* (39% фр. і 10% рус.).

**Практычная значнасць даследавання і вобласць прымянення:** атрыманыя вынікі знойдуць сваё прымяненне ў інклюзіўным перакладзе, а менавіта, у стварэнні стандартаў АД і SDH, якія будуць адказваць патрэбам мэтавай аўдыторыі і аб’яднаюць тэорыю з практыкай.

## GENERAL DESCRIPTION OF THE WORK

Master's thesis: 68 pages, 60 sources, 4 appendices.

**Keywords:** audiovisual translation, inclusion, audio description, SDH subtitles, inter-semiotic translation, emotiology, emotion representation, reception, standard, film text.

**Object of the research:** audio description (AD) and SDH subtitles (i.e. subtitles for the deaf and hard of hearing) for feature films in French and Russian languages.

**The objective of the research:** to identify the dominant means of emotion representation in AD and in SDH subtitles in distantly related languages (French and Russian).

**Research methods:** quantitative, contextual analysis and comparative method.

**The results obtained and their novelty:** the main strategies of emotion representation in Russian and French ADs and SDH subtitles were established: in Russian and French AD the dominant strategy is *description of external manifestations of emotion* (88% fr. and 70% rus.). In Russian AD the strategies of *emotion nomination* (8% rus. and 1% fr.) and *subjective comment* (5% in rus. and 1% in fr.) are used frequently. The style of AD in French can be defined as objective, and in Russian – as interpretative. In the SDH subtitles the dominant strategy of emotion representation is *description of sound manifestations* (89% fr. and 90% rus.), the remaining minor segment is represented by *characteristics of manifestation* (6% fr. and rus.) and *nomination of emotion* (2% fr. and 3% rus.). *The subjective comment* is presented only in Russian (1%), *the indication of the reason of emotion* – in French (3%). In Russian SDH subtitles background music, which is important mean of emotional transmission, is often omitted (71%). Their main verbalization strategies are: *indicating the sounding instrument* (23% fr. and 8% rus.), *the name of the song* (17% fr. and 3% rus.), *indicating the emotion* (21% fr. and 8% rus.), *indicating the genre* (39% fr. and 10% rus.).

**Practical relevance of the research and field of application:** the results obtained will find their application in inclusive translation, namely in the creation of standards of AD and SDH that will correspond to the needs of the target audience and combine theory with practice.